

शासकीय सेवेतील नेमणुकी बाबतच्या
सवलतीसाठी स्वातंत्र्य सैनिकांनी
केलेल्या नामनिर्देशन पत्राच्या तपासणी-
साठी/पडताळणीसाठी यंत्रणा निर्माण
करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन,
सामान्य प्रशासन विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक: सीएनएस-१०२७/५६७/प्र. क्र. ४०/२७/१६-अ,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक: २४ जुन, १९९७

- वाचा :- १] शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र. सीएनएस-१०८४/सीआर-१०३/१६-अ,
दिनांक १० जानेवारी, १९८५
- २] शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र. सीएनएस-१०८२/३६९९/सीआर-२८/८५/
१६-अ, दिनांक २२ नोव्हेंबर, १९८५
- ३] शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र. सीएनएस-१०८७/३४६२/सीआर-५५/
८८/१६-अ, दि. ३० नोव्हेंबर, १९८८
- ४] शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र. सीएनएस-१०८७/४९९/प्र. क्र. १२/
१६-अ, दि. ४ मार्च, १९९१

शासन निर्णय :-

स्वातंत्र्य सैनिकांना शासकीय सेवेत वर्ग-३ व वर्ग-४ सधोस पदावर भरतीसाठी शासन
निर्णय, दि. १२.१०.१९६५ च्या परिपत्रकानुसार काही सवलती दिलेल्या आहेत. सदर सवलती
मूलतः स्वातंत्र्य सैनिकांसाठी आहेत. परंतु वार्धक्यामुळे/आजारपणामुळे, इत्यादी कारणांमुळे स्वतः
स्वातंत्र्य सैनिक या नोकरी विषयक सवलती घेण्यास अपात्र असतील त्यावेळी ते त्यांच्यावर
अवलंबून असलेल्या जवळच्या एका नातेवाईकास या सवलतीचा फायदा घेण्यासाठी नामनिर्देशित कर-
शकतील.

२. स्वातंत्र्य सैनिक व त्यांचे नामनिर्देशित यांना नोकरी देण्याचे अधिकार सर्व नियुक्ती
अधिकारी/विभाग प्रमुख यांना दिलेले आहेत. अशी नियुक्ती फक्त स्वातंत्र्य सैनिकांच्या एकाच
नामनिर्देशित व्यक्तीस मिळू शकते. परंतु शासनामध्ये नोकरी मिळण्याकरिता एकापेक्षा अधिक
व्यक्तींना नामनिर्देशित करण्यात आलेले नाही, ही पडताळणी होण्याच्या दृष्टीने नियुक्ती
अधिका-यांनी त्यांच्याकडे परस्पर आलेल्या अर्जावर विचार करताना नियुक्तीपूर्वी जिल्हाधिका-
यांच्याशी संपर्क साधून स्वातंत्र्य सैनिकांनी एकापेक्षा अधिक नामनिर्देशितांना प्रस्तावित केलेले नाही
याची खात्री करून घेण्याबाबत शासन परिपत्रक दि. ४.३.९१ अनुसार सूचना देण्यात आलेल्या
आहेत. याबाबत सर्व जिल्हाधिका-यांनी स्वातंत्र्य सैनिक व त्यांचे नामनिर्देशित व्यक्तींच्या
नावाची यादी [नोंदपद्धती वेळोवेळी उपलब्ध झालेल्या माहितीच्या आधारे] ठेवावी म्हणजे
जिल्हाधिका-यांना पडताळणी करणे सोपे जाईल व अभाप्रकारे ना-हरकत प्रमाणपत्र जिल्हाधिकारी
संबंधित नियुक्ती प्राधिका-यास देऊ शकतील. उपरोक्त संदर्भाधीन शासन निर्णयानुसार स्वातंत्र्य
सैनिकांना नोकरी विषयक सवलत देण्यासाठी कोणता नामनिर्देशित करता येतो व त्याची कायपद्धती

[क्र. मा. प.]

काय आहे, याबाबत सविस्तर सुलझा करण्यात आलेला आहे.

३. श्री. आर. डी. द्यापुते विरुद्ध महाराष्ट्र शासन या मूळ याचिका क्र. १३५/९७ बाबत महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरणाने स्वातंत्र्य सैनिकांनी केलेल्या नामनिर्देशन पत्राची पडताळणी करण्यास योग्य आणि यंत्रणा शासनाने प्रस्तावित केली नसल्यामुळे सध्या ब-याच स्वातंत्र्य सैनिकांच्या नामनिर्देशित व्यक्तींची पत्रे बनावट/खोटी असल्याबाबतच्या तक्रारी करण्यात येऊन त्यांना नोकरीवरून निलंबित करण्याच्या घटना घडलेल्या आहेत. त्यामुळे या नामनिर्देशनाव्दारे नेमलेल्या कर्मचा-यांची कोणत्याही स्तरावर कोणत्याही वेळी पुन्हा पुन्हा चौकशी करण्यात येते. त्यामुळे ते कर्मचारी एका वेळी दोघी तर दुस-या वेळी निर्दोष असल्याचे आढळून येते. अशाप्रकारच्या झुटी न्यायाधिकरणाने निदर्शनास आणलेल्या आहेत आणि त्यावर उपाय म्हणून शासनाकडे नाम-निर्देशनाबाबत केलेल्या तक्रारी पडताळणीकरिता योग्य ती यंत्रणा असावी, असे नमूद केले आहे.

४. शासन असा आदेश देत आहे की,

जिल्हाधिका-यांच्या अधिष्ठात्याखाली चौकशी कक्ष नेमण्यात यावा. सदर चौकशी कक्षाने पुढील मार्गदर्शक तत्वांच्या अनुषंगाने चौकशी अधिका-यांनी योग्य ती कार्यवाही करावी.

१] नामनिर्देशन पत्राची विधी ग्राह्यता तपासण्यासाठी/चौकशी करण्यासाठी प्राधिकारी नेमण्यात यावे.

२] सदर प्राधिका-यांनी नियमानुसार कार्यवाही करावी.

३] शासन सेवेतील कर्मचा-याला कमी करण्याबाबतची नियमानुसार योग्य असलेली पध्दत अनुसरण्यात यावी.

४] ज्या मूळ नामनिर्देशनाव्दारे नोकरी देण्यात आली होती, ते खोटे/बनावट होते, याची शहानिश्चा करून योग्य निर्णय घेण्यात यावा.

५] सदर नामनिर्देशनपत्राची एकदा चौकशी केल्यानंतर त्याची पुन्हा पुन्हा चौकशी करण्यात येऊ नये. तसेच नामनिर्देशनपत्र बनावट/खोटे आढळून आल्यास संबंधित कर्मचा-यावर विहित शासकीय पध्दती अवलंबून नियमानुसार कार्यवाही करावी.

सर्व जिल्हाधिका-यांनी वरील आदेशांचे काटेकोरपणे अंमलबजावणी करावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

रा. डी. द्यापुते
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

राज्यपालाचे सचिव,

मुख्यमंत्र्याचे सचिव,

उप मुख्यमंत्र्याचे सचिव,

सर्व मंत्र्यांचे खाजगी सचिव,

सर्व राज्यमंत्र्यांचे खाजगी सचिव/स्वीय सहायक,

* प्रबंधक, उच्च न्यायालय, अपील शाखा, मुंबई,

* प्रबंधक, मूळ न्याय शाखा, उच्च न्यायालय, मुंबई,

* प्रबंधक, लोक आयुक्त व उप लोक आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई,

* सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,

* संचालक, सेवायोजन, मुंबई,

सर्व विभागीय आयुक्त,

सर्व जिल्हाधिकारी,

मंत्रालयीन विभागांच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखालील सर्व विभाग प्रमुख/कार्यालय प्रमुख,

सर्व मंत्रालयीन विभाग,

सामान्य प्रशासन विभाग / स्वातंत्र्य सैनिक कक्ष,

* पत्राने,